

Sygnatura akt XIII GC 189/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(...), dnia 5 sierpnia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Chańko

Protokolant: Izabela Ćwiklińska

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2016 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko Syndyk Masy Upadłości (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł.

o zapłatę

1. uchyla w całości nakaz zapłaty z dnia 31 grudnia 2015 roku wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt XIII GNc 4472/15 i oddala powództwo;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w upadłości likwidacyjnej kwotę 681 zł (sześćset osiemdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt XIII GC 189/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 28 lipca 2015 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Syndyka Masy Upadłości (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. kwoty 1.696,27 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu strona wskazała, iż na mocy pisemnej umowy przelewu wierzytelności zawartej w dniu 17 grudnia 2013 roku nabyła w drodze przelewu od strony pozwanej między innymi wierzytelność przysługującą jej od M. R.. Przedmiotowa wierzytelność, zdaniem powodowej spółki, nie istniała jednak w chwili zawarcia przez strony wspomnianej wyżej umowy. W związku z powyższym powódka dochodziła odszkodowania w wysokości 1.696,27 złotych. Uzasadniając wysokość dochodzonej przez siebie kwoty strona powodowa wskazała, iż kwotą adekwatną do poniesionej przez nią szkody powinna być odpowiednio naliczona suma, tj. w oparciu o stosunek wartości wszystkich nabytych przez nią wierzytelności na mocy umowy z dnia 17 grudnia 2013 roku do czynnika procentowego w wysokości 0.008567% kwoty jaką powód zapłacił pozwanej za nabyte wierzytelności, z więc winna wynosić 1.696,27 złotych.

(pozew – k. 6-9)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym – k. 40)

Pozwany we wniesionych przez siebie zarzutach od powyższego nakazu zapłaty wniosł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż wbrew twierdzeniom strony powodowej przedmiotowa wierzytelność przysługująca (...) spółce z ograniczoną

odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. w stosunku do M. R. w dacie zawarcia umowy przelewu z dnia 17 grudnia 2013 roku w rzeczywistości istniała, jak i nadal istnieje.

(zarzuty od nakazu zapłaty – k. 44-47)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 grudnia 2013 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. reprezentowaną przez Syndyka Masy Upadłości pisemną umowę przelewu wierzytelności, na mocy której strona powodowa nabyła między innymi wierzytelność przysługującą (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. w stosunku do M. R. objętą wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, IV Wydział Karny, z dnia 13 września 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV K 568/05 opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 10 grudnia 2012 roku. Na dzień zawarcia umowy dłużnik ten zapłacił kwotę 2.000 złotych, którą to wierzyciel zaliczył na poczet należności głównej.

(dowód: okoliczność bezsporna; odpis umowy przelewu wierzytelności z dnia 17 grudnia 2013 roku – k. 21-24; postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 grudnia 2012 roku – k. 9)

W wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, IV Wydział Karny z dnia 13 września 2005 roku Sąd Rejonowy dla Śródmieścia-Ł. w Ł. zobowiązał M. R. na podstawie art. 72 § 2 k.k. do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej wyrządzonym przestępstwem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwoty 200.000,00 złotych w okresie próby.

(dowód: okoliczność bezsporna; odpis umowy przelewu wierzytelności z dnia 17 grudnia 2013 roku – k. 21-24; wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, IV Wydział Karny, z dnia 13 września 2005 roku – k. 17)

W dacie zawarcia przedmiotowej umowy przelewu wierzytelności Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi podjął decyzję o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, jednakże postanowienie w tym przedmiocie nie było wówczas jeszcze prawomocne.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 grudnia 2012 roku – k. 9)

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Sekcja Wykonania Orzeczeń IV Wydziału Karnego postanowił odmówić nadania wyrokowi Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 13 września 2005 roku klauzuli wykonalności na rzecz pokrzywdzonego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia jako przyczynę odmowy Sąd wskazał, iż wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt IV K 568/06 M. R. został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary i nałożono na niego obowiązek naprawienia szkody jako środek probacyjny. Postanowieniem z dnia 6 listopada 2012 roku zarządzono zaś wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności wcześniej warunkowo zawieszanej. Dalej w uzasadnieniu Sąd wyjaśnił, powołując się przy tym na wcześniej wyrażony już w orzecznictwie pogląd, iż nałożony obowiązek naprawienia szkody jako środek probacyjny dezaktualizuje się w przypadku zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, wygasa w części niewykonanej, ponieważ jego aktualność jest uzależniona od obowiązywania zawieszenia wykonania kary. W sytuacji zatem, gdy doszło do prawomocnego zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, a w konsekwencji do dezaktualizacji obowiązku naprawienia szkody, brak jest tytułu wykonawczego nadającego się do egzekucji, i w zaistniałej sytuacji wierzyciel może dopiero wystąpić z roszczeniem o naprawienie szkody na drodze postępowania cywilnego.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Sekcja Wykonania Orzeczeń IV Wydziału Karnego z dnia 24 kwietnia 2014 roku – k. 20)

Powódka bezskutecznie wzywała stronę pozwaną do zapłaty odszkodowania za sprzedaż nieistniejącej, jej zdaniem, w dacie zawarcia umowy z dnia 17 grudnia 2013 roku wierzytelności w stosunku do M. R..

(wezwanie do zapłaty – k. 16)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 509 §1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W niniejszej sprawie legitymacja czynna powódki wynika z faktu przeniesienia na nią przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. reprezentowaną przez Syndyka Masy Upadłości wierzytelność przysługującą jej w stosunku do M. R., a objętą wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, IV Wydział Karny, z dnia 13 września 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV K 568/05. We wspomnianym wyżej wyroku Sąd Rejonowy dla Śródmieścia-Ł. w Ł. zobowiązał M. R. na podstawie art. 72 §2 k.k. do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej wyrządzonym przestępstwem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwoty 200.000,00 złotych w okresie próby.

W pierwszej kolejności Sąd musiał rozważyć czy zawarcie umowy cesji tego typu wierzytelności jest dopuszczalne na gruncie prawa polskiego. Odpowiadając na tak postawione pytanie trzeba zauważyć, iż przedmiotowe zagadnienie było już analizowane w orzecznictwie sądowym. W postanowieniu z dnia 21 lutego 2013 roku w sprawie o sygn. akt IV KK 332/12 Sąd Najwyższy stwierdził, iż nałożenie obowiązku probacyjnego naprawienia szkody ma charakter rozstrzygnięcia o roszczeniach pokrzywdzonego wynikających z popełnienia przestępstwa w rozumieniu prawa cywilnego (por. art. 107 §2 k.p.k.). W tym aspekcie roszczenie takie może być przedmiotem cesji. Powyższą konstatację Sąd Najwyższy powtórzył w postanowieniu z dnia 16 grudnia 2014 roku dodając ponadto, iż roszczenia odszkodowawcze, jako prawa majątkowe, mogą być, co do zasady, przedmiotem czynności prawnych rozporządzających, w szczególności zaś podlegają zbyciu, mogą być również przedmiotem cesji. W związku z powyższym, umowę cesji roszczenia (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł., wynikającą z popełnienia przestępstwa na jej szkodę przez M. R., zawartą przez strony postępowania, uznać należało za ważną i prawnie skuteczną.

Wbrew twierdzeniom strony powodowej roszczenie, które nabyła powódka na mocy pisemnej umowy przelewu wierzytelności z dnia 17 grudnia 2013 roku istniało w momencie zawierania przez strony przedmiotowej umowy, jak i istnieje nieprzerwanie do dnia wyrokowania. Powyższa konstatacja jest zasadna niezależnie od tego, że nałożony obowiązek naprawienia szkody jako środek probacyjny dezaktualizuje się w przypadku zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, do czego też doszło w przypadku M. R.. W sytuacji, gdy doszło do prawomocnego zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, a w konsekwencji do dezaktualizacji obowiązku naprawienia szkody, brak jest tytułu wykonawczego nadającego się do egzekucji. W zaistniałej sytuacji wierzyciel może dopiero wystąpić z roszczeniem o naprawienie szkody na drodze postępowania cywilnego. Powyższe nie wpływa jednak w żaden sposób na istnienie wierzytelności. Jej realizacja jest objęta państwowym przymusem egzekucyjnym. Zmienia się jedynie sposób dochodzenia obowiązku od dłużnika przelanej wierzytelności. Przedmiotowa wierzytelność nadal może być dochodzona przed sądem, aczkolwiek wymaga uzyskania innego tytułu wykonawczego w celu jej egzekucji. Wierzytelność ta zatem istnieje, wynika ona z faktu wyrządzenia szkody (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. przez M. R., ma charakter zapłaty i może być dochodzona w drodze przymusu państwowego, jak i jest wolna od wad prawnych. Na marginesie również należy dodać, iż pełnomocnik dłużnika przelanej wierzytelności, już po wprowadzeniu kary do wykonania uznał dług w imieniu dłużnika, co ułatwia dochodzenie wierzytelności i przyspiesza uzyskanie tytułu.

Zauważyć także należy, iż zgodnie z art. 11 k.p.c. zd.1 ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2005 roku w sprawie o sygn. akt III CK 642/04 stwierdził, iż w świetle uregulowania przyjętego w art. 11 k.p.c. nie budzi wątpliwości, że sąd cywilny związany jest ustaleniami prawomocnego skazującego wyroku karnego co do popełnienia przestępstwa oraz wyrządzenia tym przestępstwem szkody. Oznacza to, że w postępowaniu cywilnym pozwany nie może bronić się zarzutem, że nie popełnił przestępstwa, za które wcześniej skazany został prawomocnym wyrokiem wydanym w postępowaniu karnym ani też że przestępstwem tym nie wyrządził szkody.

Związanie dotyczy, ustalonych w sentencji wyroku, znamion przestępstwa, a także okoliczności jego popełnienia, dotyczących czasu, miejsca, poczytalności sprawcy itp. (...) Kwestia związania sądu cywilnego ustaleniem przez sąd karny wysokości szkody powinna być rozstrzygana w zależności od tego, czy ustalona wysokość szkody stanowi niezbędny element stanu faktycznego przestępstwa przypisanego oskarżonemu. Warto podkreślić również, iż w dniu 4 października 2012 roku do strony powodowej wpłynęło pismo, w którym pełnomocnik M. R. dokonał uznania swego długu. Powyższe okoliczności znacznie polepszają sytuację, w której znalazł się nabywca przedmiotowej wierzytelności.

W toku postępowania strona powodowa podnosiła także, iż w jej ocenie strona pozwana nie wykonała należycie postanowień umowy przelewu wierzytelności. Wprowadziła ona bowiem powódkę w błąd i zamiast wierzytelności w wysokości 200,000,00 zł przysługującej jej względem M. R. zbyła na jej rzecz środek karny polegający na zobowiązaniu M. R. w okresie warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności do zapłaty odszkodowania. Nie zaś do tego, zdaniem strony powodowej, zobowiązała się strona pozwana na mocy zawartej z powódką umowy.

Jednakże z analizy treści zawartej przez strony pisemnej umowy przelewu wierzytelności z dnia 17 grudnia 2013 roku wynika, iż na jej mocy powódka nabyła wierzytelność przysługującą (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Ł. w stosunku do M. R. objętą wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, IV Wydział Karny, z dnia 13 września 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV K 568/05 opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 10 grudnia 2012 roku.

Zgodnie z art. 65 § k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. W niniejszej sprawie nie można zatem abstrahować od treści ogłoszenia o zamiarze dokonania cesji globalnej. Wierzytelność objęta sporem była jedynie częścią pakietu zbywanych wierzytelności. Wykładnia umowy przelewu nie może być prowadzona w kierunku ustalenia jej nieważności, skoro interpretując oświadczenie woli w świetle treści oferty złożonej przez pozwanego oraz dokumentów towarzyszących wydaniu praw do wierzytelności, postanowienia umowy cesji poddają się interpretacji pozwalającej utrzymać postanowienia całej umowy w mocy.

Nabytą przez powodową spółkę wierzytelnością było zatem zobowiązanie M. R. na podstawie art. 72 § 2 k.k. **do naprawienia** wyrządzonej przestępstwem **szkody w części** poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej wyrządzonym przestępstwem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwoty 200.000,00 złotych w okresie próby. Tylko bowiem taka wierzytelność cywilnoprawna jest objęta przedmiotowym wyrokiem. Co więcej, z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 grudnia 2012 roku wynika, iż w dacie zawarcia przedmiotowej umowy przelewu wierzytelności Sąd ten podjął już decyzję o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, jednakże postanowienie w tym przedmiocie nie było wówczas jeszcze prawomocne. Strona powodowa miała natomiast możliwość zapoznania się z treścią tego dokumentu przy zawieraniu przedmiotowej umowy cesji. Treść ogłoszenia o przelewie ujawniała sposób, w jaki nabywcy mogą zapoznać się z pełną treścią oferty sprzedaży wierzytelności. Wszystko to wskazuje, iż wszelkie twierdzenia powódki jakoby pozwany faktycznie przeniósł inną wierzytelność – niż odszkodowawczą - są chybione.

Na koniec dodać również należy, iż w zawartej przez siebie pisemnej umowie przelewu wierzytelności z dnia 17 grudnia 2013 roku brak jest elementów cesji zwrotnej na wypadek niemożności uzyskania zaspokojenia z wierzytelności, brak jest również uzależnienia wynagrodzenia za przelaną wierzytelność od efektywności jej egzekucji.

Podsumowując wszystkie powyższe wywody stwierdzić należy, iż po stronie powodowej nie doszło także do powstania jakiegokolwiek szkody. Nabyta wierzytelność cały czas znajduje się bowiem w jej majątku, jest wolna od wad i może być przez nią dochodzona na drodze prawnej. Wszystko to czyni wytoczone w niniejszej sprawie przez stronę powodową powództwo bezzasadnym.

W sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Na podstawie art. 496 k.p.c. stanowiącego, iż po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie

umarza, Sąd uchylił w całości nakaz zapłaty z dnia 31 grudnia 2015 roku wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt XIII GNc 4472/15 i oddalił powództwo w całości.

W punkcie drugim wyroku Sąd zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w upadłości likwidacyjnej kwotę 681,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty procesu podlegające zwrotowi w niniejszej sprawie złożyły się natomiast kwota 64,00 zł tytułem uiszczonej przez stronę pozwaną opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, koszty zastępstwa procesowego strony pozwanej w wysokości 600,00 zł i uiszczona przez stronę pozwaną opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

ZARZĄDZENIE

(...)

Dnia 9 września 2016 roku